

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 207.

Ottende Session.

55de Møde.

Tirsdagen den 17de Februar.

(Fortf.)

M. Sags: Jeg har meget godt forstaaet den høitærede Minister, og, forsaavidt der fra hans Side skrives til dette Forholds Ordning, saa vil det jo være af Bigtighed for ham at vide, i hvad Retning han kan arbejde med Haab om Thingets Billigelse. Hvad vi her kunne sige om dette Punkt, kan jo imidlertid kun blive Enkeltes Udtalelser, da det ikke er muligt at komme til nogen Afstemning derom, og jeg vil altsaa tillade mig for mit Bedkommende at udtale, at jeg vil modsætte mig enhverformhelt Pengebevilling af Statskassen for at faae dette Forhold ordnet; det maatte da være under ganske andre Omstændigheder end de nuværende. Dersom saaledes det hele frederiksværtske Etablissement blev hævet, og der paa den Maade opstod ganske andre Forhold paa Frederiksværk end de, der nu finde Sted, saa vil jeg ikke nægte, at Omstændighederne derved kunde blive saaledes, at Thinget kunde føle sig opfordret til at gaae ind paa en saadan Udgift af Statskassen, men, saaledes som det hele Forhold nu er, synes det ikke at være rimeligt, at Thinget vilde godkjende nogen Udgift til Ophævelsen af dette Monopol.

Tscherning: Dersom Domainen Frederiksværk for Dieblirket laa under de særlige Anliggendes Bestyrelse, og dersom det var paa de særlige Anliggendes Begne, at de betydelige Salg skulde foregaae paa Frederiksværk, som nu forestaae, saa vilde jeg ubetinget

tilraade at bringe selv et Pengeoffer for at komme bort fra en Stilling, der saalidet passer for et Fabriksted, som er i Dypkomst. Monopolet vil være hæmmende for Stedets Dypkomst, og det vil nedsætte den Pris, hvortil Bedkommende ville gaae, naar de nemlig see, hvilke Handelsindskrænkninger de og deres under de nuværende Forhold ville være underkastede. Det vil nu kun i den Hensende være vanskeligt at have en Mening om Indfyndelsen heraf, som man ikke her kan vide, hvorledes Ministrene indbyrdes ville blive enige om denne Sag. For Salget af de store Værksteder paa Frederiksværk og for Frederiksværks fremtidige Udvikling som Fabrik og Handelssted er det efter min Overbeviisning af megen Bigtighed, at dette Monopol hører op, og det er ligeledes min Mening, at det vilde være ubilligt ikke at byde en nogenlunde taalelig Sum derfor, men altid under Grindringen af, hvilke Midler man har til at reducere denne Eneret til meget Mindre, end man i Almindelighed forestiller sig, den er. Jeg troer det vil være umuligt for Nogen her i dette Dieblik at sige: Jeg vil under ingen Omstændighed bevilge Penge til dette Formaaels Opnaaelse; jeg troer, det vilde være ganske at hæmme den Virksomhed, hvori vi maa ønske, at den ærede Indenrigsminister vil indtræde efter dette Andragende, om vi allerede nu ikke vilde komme til det. Jeg, for mit personlige Bedkommende, vil tvertimod sige, at jeg snarere vil komme til det, end jeg ikke vil komme til det, idet jeg nemlig forudsætter, at Ministeren, som han selv har sagt her, vil gaae meget vaersomt tilværks, og det, hvorfor jeg kommer dertil, er, at hvem det endogaa er, der nu eier Frederiksværk, saa er det dog